

4. Kuidas tehakse IT-d. Hampelmann

8 aastat tagasi Autor: [Siim Veskimees](#)

4. Hampelmann

(jätkub)

„Temaga kohtusingi esimesena. Noor, 20-ndate teises pooles pintsaklipsustatud kutt. Ülemus tegi talle ülesandeks mind välja õpetada ja me pidime teineteist asendama. Tähendab, asendada tuli mul teda juba teisel nädalal ja ma keerasin ühe käki kokku.”

„Ühesõnaga, sind pandi teisel nädalal millegi eest vastutama ja sa ei saanud hakkama? Sinu viga? Ma mõtlen, et ega sa seda ju üksi vaenlaste keskel ei tee...”

„Väga tabavalt öeldud. Luba, ma seletan seda nii – teenusehaldurite punt vastutab teenuse püsimise eest. Teoreetiliselt ei peaks teenusehaldur peale koordineerimise ise midagi tegema, selleks on teenusel meeskond – arhitekt, analüütik ja erinevate serverisüsteemide adminnid. Ehk siis kui süsteem jälle ei tööta, helistab keegi kasutajatest Helpdeski, ja kui seal kõne vastu võtnud neiuke asja lahendada ei suuda – enamasti ei suuda –, helistab ta teenusehaldurile. Üheksal juhul kümnest tuleb üles leida vastava süsteemi admin ja käratada, et tee sellele-ja-sellele *fucking* süsteemile reset!”

„See kõlab veel päris normaalselt.”

„Eks ole? Eeeeei – tegu on Siseorganitega. Selline lähenemine on tegelikult keelatud. Tegelikult peaks Helpdesk täitma ühes neis tööde jagamise süsteemides esildise veateate kohta ja saatma sealtkaudu teenusehaldurile, kes siis võtab teate vastu ja asub lahendama. Üks ärksam tegelane mõõtis ära, et telefone kasutades – ja kui kõik neid lollakaid veateatevorme tagantjärele täidavad – võib häirest taastumiseni minna alla viie minuti. Ametlik töökorraldus tähendab minimaalselt veerandit tundi ja halbade asjaolude kokkulangemisel järgmist hommikut – teenusehaldur võib olla päeva teisel poolel pikaleveninud koosolekul, mööda aga kellestki minna ei tohi. Kuni poole tunni pärast teda ja seejärel tema asendajat otsima hakatakse...”

Ta tõstis saatanliku irvega sõrme. „Ja nagu heas telepoes: see pole veel kõik! Ma ju rääkisin, et süsteeme on kaks ja teatud tegelased põhimõtteliselt ei tunnista teise süsteemi teateid. Nii et teenusehaldur asub ülesande lahendamise asemel kõigepealt infot ühest süsteemist teise kopeerima. Ridahaaval käsitsi, sest loomulikult pole need ühendatud.

Ja mis sa arvad, kes teab teenusest rohkem, kas meeskond, kes sellega iga päev tegeleb, või asendav teenusehaldur, kes vaatas sellele otsa viimati mitu kuud tagasi, sest tal on oma mured? Nii et uustulnuka vastutama panek kuulub sisuliselt võllahuumori kategooriasse, aga ma ei suuda nimetada tegelikult ühtki asja, mis Siseorganites terve mõistuse kohaselt käiks.”

Ta pistis vahepeal nina klaasi. „Käki keerasin ma kokku aga hoopis arendusega. Noh, sellise pisimuutusega. Ühed analüütiku tehtud konfirmuudatused pidid minema arhitektile seisukohavõtuks. Ma ei täitnud õigeid pabereid ja töö jäi seisma. Saad aru, analüütik ja arhitekt istuvad kaks korda päevas koos erinevatel koosolekutel, aga vähe sellest, et Siseorganitel on ju Püha Töökorraldus ja ühestki osakonnast ei tohi mööda minna, nad isegi ei vaevu algajale äpule teenusehaldurile ütleva, et kuule, täida see ja see *fucking* paber ära, muidu me edasi ei tegutse.”

Kas ma pean kogu aeg märkima, et taas vandus ta natuke omaette? Aga mida teie sellisel puhul teeksite?

„Sa hakkasid Hampelmanist rääkima?” tuletasin meelde.

„Noh, veidrad bioloogilised nišid kutsuvad ellu kummalisi elukaid. Siseorganite süvavõrendikku on juhtsägad suutnud ekskrementeerida nii palju protseduuri, et see lausa särtsub teravast opositsioonist intellektiga.”

Ta lasi pea viltu. „Mõnede tegelaste puhul ei ole ma tegelikult kindel, kas nad oskavad mõtlemisvõimet edukalt maha suruda või asendabki neil ajutegevust kiirraetav juhendite kogu...”

Hampelmannil murrab midagi teadvuselaadset teinekord pinnale. Nädal tagasi tuli ta särasilmil ja pahvatas: „Tead, ma leidsin täna hea killu: „Antagu mulle jõudu muuta asju, mida ma saan muuta, leppida asjadega, mida ma ei saa muuta, ja oskust nende vahel vahet teha.”” Kahjuks pean tunnistama, et mul jätkus taktitust täiendada: „Kurt Vonnegut, „Tapamaja, korpus viis”, 1969”.”

„See pole ju üldse halb 20-ndates kuti kohta.”

„Jah.” Thor mühatas. „Mul on Hampelmannist tegelikult kahju, sest ma näen, kuidas see sära silmis asendub tasapisi külmutatud kaheksajala klaasja läikega. Kui ta näiteks selgitas mulle seda, millega ma käki kokku keerasin: „Selles projektis on vaja tellija kooskõlastusringilt tulev lähteülesanne vormistada majasiseseks ülesandeks, et analüütik saaks tööle hakata. See on oluline, sest muidu antakse analüütik ära ja siis tuleb teda uuesti taotleda ja siis võib midagi muutuda lähteülesandes ja siis tuleb uuesti minna tellija kooskõlastusringile ja siis võib juhtuda, et projekt ei jõua enne mitut kuud projektinõukogusse, ja siis ei pruugi enam raha olla. Sul tuleb iga päev neile ja neile inimestele helistada ja tuletada meelde, et nad asjaga tegeleksid.” Mis on sel pildil valesti?”

„Te ei rääkinud sisulisest tööst?”

„Just. Tegelikult oleks IT asemel sama hästi võinud tegemist olla juurviljade või kasvõi holokaustiga – kogu probleem oli paberite ühest hunnikust teise tõstmises. Kahtlemata nõuab see teatud virtuaalsust. Teatud laadi oskusi. Ja ma mõistan ta rõõmu, kui midagi välja tuleb. Aga miks tundub see sära ta silmis elutu? Miks näen ma seal midagi ohtlikku?”

Mõtlesin hetke. „Süüdimatu rõõm lollusest?”

Ta noogutas enne jätkamist. „Hampelmann on püüdlik ja innukas. Ma ei oska meesterahvaid hinnata, küllap päris hea välimusega. Selline hakkaja. Mingit sporti teeb ta igatahes ka. Igati normaalne mees. Peale selle, et ta töötab Siseorganites. Täpsemalt, et ta naudib seda. Istub isegi õhtuti, võtab tööd tõsiselt. Kurat, Eesti vajab sihukesi! Ma loodan, et ta lahkub sealt enne, kui aju täielikult betoneerub.”

Kana

„Olgu, keda sa teisena kohtasid?”

Taas – kes neid kordi lugeda jõuaks! – hulk roppu vandumist, enne kui Thor jätkas: „Tead, kui ma ei täida oma ülemustele antud lubadust – et ma vähemalt aasta-poolteist teen tõesti tööd –, siis on selles süüdi Kana. See paranähtus oskab töötamise Siseorganites tõeliselt vastikuks muuta.

Kuidas ma seda seletan... Mäletad üht sihukest meie vanemate aegset lauljannat... sihukest prillidega vastiku häälega tädikest...”

„Ma vist tean, keda sa mõtled, aga nimi ei tule meelde. Mõned tema laulud ei olnudki halvad, kui nüüd nende kavereid kuulata, lihtsalt tema rikkus need ära? Mis siis?”

„Võtmesõna on „tädike”. Kana on praegu kahekümnendates, aga tädike saab temast ühel päeval bioloogilise paratamatusega. Sihuke siblija, kes tunneb arusaamatut rõõmu sehkendamisest. Ta tegi seda ilmselt ka siis, kui vanajumal ilu jagas. Vaeseke. Ühelt poolt. Loomulikult on sellistelgi oma koht ja ülemusele on selline kindlasti kasulik, kuid alluvatele, eriti nendele, kes ei tee tööd mitte selle lollaka seabimisrõõmu pärast, on sihuke nuhtlus.

Mäletad meie õpetaja lugu Autobussijaama dispetšerist?”

„Tädikesest, kes vabadel päevadel istus binokliga eemal võsas ja kirjutas üles, kas bussid ikka õigel ajal väljuvad?”

„Jah. Noh, vanemad inimesed ehk mäletavad seda leninlikku loosungit, et töö peaks muutuma esmaseks eluvajaduseks? Ainult et kui juba märgatavale osale inimestest, nii näiteks kümnendikule muutub töö esmaseks eluvajaduseks, saab ülejäänutel nii kõrini, et nad poovad üles ennast või need nõogid. Saad aru, asi ei ole töös. Tööd võib teha rõõmuga. Tegelikult tuleks kõike elus teha rõõmuga, aga on inimesi, kes oskavad mistahes asja sulle vastikuks teha.”

„Millega suutis Kana su nii kähku nii sapiseks teha?”

„Mul ei olnud algusnädalatel eriti midagi teha. Ülemus läks nädalaks puhkusele ja Kana hakkas jälgima, kuidas ma tööl käin. Ma vist mõistan, miks mina ta eriliseks vaenlaseks sain – mina ei võtnud seal toimuvat tõsiselt. Ma küll püüan, aga mingit harrast pühalikkust minust ilmselt ei kiirga. Ja Kana-tüüpi inimeste silmis on see jumalateotus.

Umbes kolmandal nädalal pääses Kana nädalaks ülemust mängima ja teisel päeval sain temalt kirja: „Kas sul on Ülemusega tehtud tööle tuleku, tööl oleku ja töölt mineku aegade osas mingi kokkulepe, mida ma võiks teada ja millega ma peaks arvestama?”

Mida türa? Mis sellest tegemata jäi, et ma kogu aeg kohal ei istu? Tööajast oli töölevõtmisel muidugi juttu, aga mitte persetundidest. See pole mul ju esimene töökoht ja vaimset tegevust nõudvate tööde puhul on ülim rumalus nõuda, et lihakeha silma all oleks – kui sa ei tee tööd, siis sa ei tee tööd. Parem lasta inimesel teha midagi meelepärast, kui panna ta vastutahtmist kontoris konutama... Aga see mõtteviis nõuab vist pisut rohkem halli ainet, kui on nendel, kel töö on muutunud esmaseks eluvajaduseks. Küsisin, et millised mu tööülesanded on tegemata ja vastuseks sain vapustavat kantseliiti – vihjed sisekorra eeskirjadele ja kui tublid kõik teised on ja nii edasi. Et kaastöötajad ei mõista minu „privileege” ja ma peaksin eeskujuks olema...

Kõigepealt, see, mis ta kirjutas, polnud tõsi. Mitte keegi ei pea neist sisekorraeeskirjadest kinni, kaasa arvatud ta ise. Tõsi, tema on üks tublimaid kohalkäijaid. Muide, olgem objektiivsed – ta tõesti hoolib oma tööst ja teeb seda südamega. On edasipüüdlik. Mina olen talle konkurent. Seni oli tema see kõige tublim, ülemuse loomulik parem käsi. Nüüd tuli tööle keegi, kellele ta ilmselgelt alla jääb. Kes koera saba ikka kergitab, kui koer ise, aga olgem objektiivsed – ma olen vanem, temaga võrreldes suurte kogemuste ja teadmistega mees. Ma olin algusest peale ta Loomulik Vaenlane. Rumal oli tema poolt oodata midagi muud, kui väiklast ärapanemist igast asendist. Ja selles on ta hea. Ta tunneb ka oma relvi – tubliduse illusioon on ju tema elu, mina aga...” Ta löi käega.

„Nii et sa ikkagi pole suutnud pokkerinägu hoida?”

„Nägu ehk veel, aga juba on tehtud märkusi, et ma oma suud koomal hoiaksin.”

„Mida sa Kanale vastasid?”

Ta mühatas. „Esimeseks käis peast läbi: „Millised mu tööülesanded on täitmata?”, aga otsustasin mitte tülli minna. „Mõtlesin veelkord su kirja üle. Võtan arvesse ja katsun korralikum olla.”

„Sa ületad ennast.” Loodetavasti ei kõlanud see liiga irooniliselt.

„Ei... Milleks?” Ta krimpsutas nägu ja lonksas konjakit. „Sõber, ma võtsin selle koha vastu sellepärast, et olin all. Kõhuli. Läbi kukkunud. Kui sa oled all, siis käib asja juurde, et Kana sinu kallal näägutab. Ma ei saatnud teda pikalt, sest mida see konflikt mulle annab? Ei, ma otsustasin võtta kogemust täiega. Elada see läbi. Tunnetada läbi, mida tähendab, kui sa pead koos eksisteerima millegagi, mida sa hinges iial ei suuda endaga võrdseks inimolevuseks pidada. Kui Vene sõjaväest on juba 30 aastat, kipud unustama 60-se IQ-ga Kesk-Aasia seersandivärdjad...

Kui oled madalal, on kole palju neid, kes ulatavad sulle pähe sittuma. Sa oled madalal ja saada Kanalt nõökida käib asja juurde. Õpi ja jäta meelde, kuidas on end viiekümneselt madalalt avastada.

Kuid ei kolmkümmend, kaksikümmend, kümme ega isegi viis aastat tagasi oleks ma uskunud, et mul läheb elus nii halvasti, et olen viiekümneselt teenusehaldur Siseorganites.”

(järgneb)

- [Tegijad](#)